

Αρείου Πάγου 1486/2009 (ΣΤ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=E4VUI42UXUC0QRSCYNOD4SMH0L3OT8&apof=1486_2009

Θέμα

Αιτιολογίας επάρκεια, Εργατικού ατυχήματος αναγγελία.

Περίληψη:

Μη αναγγελία ατυχήματος από εργοδότη. Έλλειψη αιτιολογίας ως προς στοιχεία του δόλου. Έλλειψη νόμιμης βάσης. Απορρίπτει λόγους αναίρεσης.

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Εμμανουήλ Καλούδη, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Αιμιλία Λίτινα, Ανδρέα Τσόλια, Ανδρέα Δουλγεράκη - Εισηγητή και Γεώργιο Αδαμόπουλο, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 12 Μαΐου 2009, με την παρουσία της Αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ευτέρπης Κουτζαμάνη (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και της Γραμματέως Πελαγίας Λόζιου, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσειόντος - κατηγορουμένου ..., που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ιωάννη Ηρειώτη, περί αναιρέσεως της 7556/2008 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Αθηνών.

Το Τριμελές Εφετείο (Πλημμελημάτων) Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του, διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και ο αναιρεσειών - κατηγορούμενος ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 1 Απριλίου 2009 αίτησή του αναιρέσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 595/2009.

Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσειόντος, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και την Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθεί η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 στοιχ. β' του Π.Δ/τος 17/1996 "Μέτρα ασφάλειας - υγείας εργαζομένων" ορίζει ότι ο εργοδότης οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις

εργασίας και στις αρμόδιες υπηρεσίες "στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές" του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος, εντός 24 ωρών, όλα τα εργατικά ατυχήματα και, εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύνανται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος". Την έννοια του εργοδότη ορίζει το άρθρο 2 παρ. 2 του ίδιου Προεδρικού Διατάγματος, που ορίζει ότι "Για την εφαρμογή του παρόντος νοείται: 1...2. Εργοδότης: Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή και την εγκατάσταση". Περαιτέρω το άρθρο 16 παρ. 2 του ίδιου Π.Δ. ορίζει ότι "σε κάθε εργοδότη, κατασκευαστή, παρασκευαστή, εισαγωγέα ή προμηθευτή, που παραβαίνει από αμέλεια ή πρόθεση τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος επιβάλλονται οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 25 του Ν. 2224/94", το οποίο ορίζει ότι "κάθε εργοδότης, κατασκευαστής ή παρασκευαστής, εισαγωγέας ή προμηθευτής, που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της νομοθεσίας για την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας του νόμου αυτού και των κανονιστικών πράξεων, που εκδίδονται με εξουσιοδότησή της τιμωρείται με φυλάκιση ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών ή και με τις δύο αυτές ποινές". Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση έχει την απαιτούμενη από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ίδιου Κώδικα λόγο αναιρέσεως, όταν αναφέρονται σ' αυτήν με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις που τα θεμελιώνουν και οι νομικές σκέψεις υπαγωγής των περιστατικών αυτών στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Ως προς τις αποδείξεις δε, αρκεί αυτές να αναφέρονται στην απόφαση γενικώς, κατά το είδος τους, χωρίς να είναι ανάγκη να διευκρινίζεται από ποιο ή ποια αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκε η κάθε παραδοχή. Για την ύπαρξη τέτοιας αιτιολογίας είναι παραδεκτή η αλληλοσυμπλήρωση του αιτιολογικού με το διατακτικό, τα οποία αποτελούν ενιαίο σύνολο. Δεν αποτελεί όμως λόγο αναιρέσεως η εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα, η εσφαλμένη αξιολόγηση των καταθέσεων των μαρτύρων, η παράλειψη αναφοράς και αξιολογήσεως κάθε αποδεικτικού μέσου χωριστά και η παράλειψη της αξιολογικής συσχετίσεως των αποδεικτικών μέσων, καθόσον στις περιπτώσεις αυτές, με την επίφαση της ελλείψεως αιτιολογίας, πλήττεται η αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του Δικαστηρίου της ουσίας. Τέλος, εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως, η οποία ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε' του Κ.Π.Δ., λόγο αναιρέσεως, υπάρχει και όταν η παραβίαση αυτής γίνεται εκ πлагίου, για τον λόγο ότι έχουν εμφολοχωρήσει στο πόρισμα της αποφάσεως, που περιλαμβάνεται στον συνδυασμό του αιτιολογικού με το διατακτικό και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος, ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος από τον Άρειο Πάγο ο έλεγχος της

ορθής ή μη εφαρμογής του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νόμιμης βάσεως. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τον επιτρεπτό συνδυασμό του σκεπτικού προς το διατακτικό της πληττόμενης με την αναίρεση αποφάσεως, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών, που δίκασε ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, δέχτηκε, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, ότι από τις καταθέσεις των μαρτύρων της κατηγορίας, που εξετάστηκαν ενόρκως στο Δικαστήριο τούτο, την χωρίς όρκο εξέταση του πολιτικώς ενάγοντα, τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης, που αναγνώσθηκαν, καθώς και τα έγγραφα, που αναγνώσθηκαν και αναφέρονται στα πρακτικά, την απολογία του κατηγορουμένου και την όλη αποδεικτική διαδικασία αποδείχθηκε ότι: Στις 4-7-01, ο εγκαλών, ο οποίος είχε προσληφθεί από τον κατηγορούμενο ως εργάτης συνεργείου συντήρησης πλοίων εργαζόταν υπό την ιδιότητα του αυτή στην αλλαγή και συντήρηση υδραυλικών μπουκαλών από την πόρτα του αμπαριού Ν05 στο πλοίο Φ/Γ Α... στο λιμάνι ντόκο της χαλυβουργικής. Περί ώρα 10.30 προσφέρθηκε να ξεκουράσει το συνάδελφο του Μ1 ο οποίος κάνοντας χρήση φλόγας από συσκευή οξυγονοκολλητή της εταιρίας ..., που εκτελούσε και αυτή με τα συνεργεία της εργασίες επισκευών στο πλοίο, ζέστανε τους πύρους στις υδραυλικές μπουκάλες ώστε να καταστεί ευκολότερα δυνατή η εφαρμογή τους. Κατά τη χρήση της φλόγας έλαβε χώρα ατύχημα, συνεπεία του οποίου ο εγκαλών υπέστη εγκαύματα άνω αριστερής του κνήμης από το γόνατο ως τον αστράγαλο. Ανεξαρτήτως του πως ακριβώς συνέβη το ατύχημα(κατά τον παθόντα αναρροφήθηκε η φλόγα και ακολούθησε έκρηξη των λαστίχων της συσκευής, άποψη που αναφέρεται και στη μεταγενέστερη έκθεση έρευνας του επιθεωρητή του Υπουργείου Εργασίας, κατά το μόνο αυτόπτη Μ1, κατά το ζέσταμα του πύρου λειωμένη, υψηλής θερμοκρασίας σκουριά, πετάχτηκε με αποτέλεσμα να πάρει φωτιά το παντελόني του ... επί του οποίου επέπεσε), αποδείχθηκε ότι το συνεργείο του κατηγορουμένου δεν διέθετε στο πλοίο συσκευές οξυγονοκόλλησης γιατί δεν ήταν αναγκαίο για τη διενέργεια των συγκεκριμένων επισκευαστικών εργασιών και ότι ουδείς έδωσε εντολή στον παθόντα να κάνει χρήση τέτοιας συσκευής. Η συσκευή χρησιμοποιήθηκε με πρωτοβουλία των εργαζομένων και προς διευκόλυνση τους και μόνο, ο δε κατηγορούμενος ο οποίος δεν ήταν καν στο πλοίο και κατά τα αποδειχθέντα δεν είχε δώσει καμία εντολή χρήσεως φλόγας, δεν όφειλε να πάρει προστατευτικά μέτρα αναγκαία για εργασίες με χρήση φλόγας, δεν μπορούσε να προβλέψει ότι μέλος του συνεργείου του θα χρησιμοποιούσε συσκευές οξυγονοκόλλησης που ανήκαν σε άλλο συνεργείο.

Συνεπώς ο τραυματισμός του εγκαλούντος οφείλεται αποκλειστικώς σε δικό του πταίσμα και δεν μπορεί να αποδοθεί σε αμέλεια του κατηγορουμένου ο οποίος πρέπει να κηρυχθεί αθώως για τη σωματική βλάβη. Αντίθετα ο κατηγορούμενος πρέπει να κηρυχθεί ένοχος της αποδιδόμενης σ' αυτόν παράβασης του ΠΔ 17/1996, εφόσον αποδείχθηκε ότι δεν ανήγγειλε, εντός 24 ωρών, το ατύχημα στις αρμόδιες υπηρεσίες (ΙΚΑ, Επιθεώρηση Εργασίας),ο δε ισχυρισμός του ότι δεν γνώριζε την εν λόγω υποχρέωση του στερείται πειστικότητας, εφόσον,

λόγω μακράς απασχόλησης, με την ανωτέρω δραστηριότητα, είναι έμπειρος εργοδότης. Με βάση τα παραπάνω το Εφετείο, στη συνέχεια, καταδίκασε τον αναιρεσιόντα, κατηγορούμενο, για την αξιόποινη πράξη που προαναφέρθηκε και επέβαλε σ' αυτόν ποινή φυλακίσεως δύο μηνών, την εκτέλεση της οποίας ανέστειλε για τρία χρόνια. Με τις παραδοχές αυτές το Δικαστήριο της ουσίας διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση του την απαιτούμενη από τις αναφερόμενες διατάξεις του Συντάγματος και του ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού εκθέτει σ' αυτή με σαφήνεια πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποδείχθηκαν από την ακροαματική διαδικασία και συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του άνω εγκλήματος, για το οποίο καταδικάστηκε ο αναιρεσιών, τις αποδείξεις από τις οποίες συνήγαγε τα περιστατικά αυτά και τους συλλογισμούς, με βάση τους οποίους έκανε την υπαγωγή στις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 26 παρ.1α,27 ΠΚ, 8 παρ. 2α', 16 Π.Δ. 17/1996 σε συνδυασμό προς το άρθρο 25 παρ. 1 εδ. α του Νόμου 2224/1994, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και δεν παραβίασε ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου. Οι από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' του ΚΠΔ αιτιάσεις του αναιρεσιόντος, οι οποίες προβάλλονται με το μοναδικό λόγο της αναιρέσεως του, ότι 1) δεν προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση αν η πράξη για την οποία καταδικάστηκε τελέστηκε από δόλο ή αμέλεια 2) δεν αιτιολογείται καθόλου το στοιχείο του δόλου ή της αμέλειας 3) αναφέρεται στην απόφαση, ότι για την επιμέτρηση της ποινής ελήφθη υπόψη "η ένταση του δόλου ή ο βαθμός της αμέλειας" δίχως περαιτέρω, ειδικότερη, διευκρίνιση, ως προς το στοιχείο που πράγματι ελήφθη υπόψη από το Εφετείο, και 4) το σκεπτικό της απόφασης ταυτίζεται με το διατακτικό, είναι αβάσιμες, διότι: 1) από το περιεχόμενο της απόφασης σαφώς προκύπτει η παραδοχή ότι η πράξη τελέστηκε από πρόθεση, ενόψει και του ότι παρατίθεται σ' αυτή και η αντίστοιχη διάταξη του ΠΚ 2) στην απόφαση παρατίθενται συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά (όπως δεν ανήγγειλε το ατύχημα... γνώριζε την εν λόγω υποχρέωση εφόσον, λόγω μακράς ενασχόλησης του με την ανωτέρω δραστηριότητα είναι έμπειρος εργοδότης), τα οποία στηρίζουν την παραδοχή ότι ενήργησε με πρόθεση και στα οποία ενυπάρχει και το στοιχείο του δόλου 3) αφού ο αναιρεσιών κηρύχθηκε ένοχος για το ως άνω έγκλημα το οποίο τέλεσε από δόλο, είναι αυτονόητο ότι για την εκτίμηση της βαρύτητας του εγκλήματος αυτού, κατά την επιμέτρηση της ποινής, το Εφετείο απέβλεψε στην ένταση του δόλου του, χωρίς να δημιουργείται γι' αυτό κάποια αμφιβολία, από πρόδηλη δε παραδρομή δεν διαγράφηκε από το σκεπτικό η έντυπη περικοπή "ή στο βαθμό της αμέλειας" και 4) το σκεπτικό της απόφασης δεν ταυτίζεται πλήρως με το διατακτικό, αλλά περιέχει και επιπλέον στοιχεία, τα οποία στο σύνολο τους, στηρίζουν, επαρκώς, τις παραδοχές της απόφασης.

Συνεπώς, ο παραπάνω μοναδικός λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και έλλειψη νόμιμης βάσης, είναι αβάσιμος και απορριπτός.

Πρέπει, λοιπόν να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα (άρθρο 583 παρ. 1 ΚΠΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 1-4-2009 αίτηση αναιρέσεως του ... για αναίρεση της με αριθμό 7556/2008 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Και

Καταδικάζει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα, που ανέρχονται, σε διακόσια είκοσι (220) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 2 Ιουνίου 2009. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 18 Ιουνίου 2009.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ